

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 1 év hátra . . . 50 K Félévre . . . 220 K
 Negyedévre . . . 110 K Egész évre . . . 440 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlössy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

A debreceni gazdák Pesten

Az országos gazdagylés összehívói és rendezői között több olyan szereplőt látunk, akiknek magatartása nem állja ki az elfogulatlan kritikát. Ezeknek a gazdáknak legtöbbje ugyanis abban a légkörben él, amely nagyon messze esik a magyar falu lelkétől s át meg át van itatva a nemzetrontó idegen faj erkölcsi alacsonyágától és mótelyétől. Semmiesetre sem képviselik tehát méltóképen a magyar gazdatársadalom érzés- és gondolatvilágát. Sajnos, nem áll módunkban ezeket a feltalakovó ezerholdas „kiszgazdákat” helyükből kimozdítani és kénytelen-kelletlen bele kell nyugodnunk abba, hogy összehívták a magyar gazdák gyűlését. „képviselni” fogják a magyar falu érdekeit és önérzetesen fogják verni a mellüket, hogy ők tősgyökeres falusi magyar gazdák.

Az ellen azonban már van módunkban minden önérzetünkkel tiltakozni, hogy a debreceni gazdatársadalom képviselőiben csupa olyan emberek utazzanak Pestre, akik egy követ fujnak a hébercsillagos szabadkőmives páholyvitézekkel. A Vásáryak, mesterutcai Baloghok és Ekly Józsefek nem képviselik a debreceni puritán kálvinista magyar gazdatársadalmat. Nem méltók arra, hogy az országos gazdagylésen a hajdu falvak romlatlan magyar népének nevében lobogtassák a magyar vallás Rómájának diszes zászlaját, mert az ő lelküket már régen megrontotta a nemzetközi destrukció baltazári mótelye. Tiltakozunk az ellen, hogy ezek az urak a keresztyén fajmagyar hajdu-gazdák képviselőiben ölelkezzenek odafönn azokkal a gyászmagyarokkal, akiknek minden tevékenységük abban kulminál, hogy a keresztyén nemzeti alapon újraépülő szerencsétlen ország belső konszolidációját megzavarják.

Mi igenis büszkék vagyunk a mi gazdáinkra, büszkék vagyunk a hajdusági falvak népére, büszkék vagyunk a Kerteszekre, Bakóczyakra, Ungváry Józsefekre, mert tudjuk, hogy minden világfelfordulás, minden lélekmótelyezési kufártörekvés sem tudta őket szittyamagyar hajdu őseik családi hagyományaitól, a keresztyén és nemzeti gondolatától eltéríteni. Tudjuk, hogy a magyar gazda az állam oszlopos pillére, tudjuk, hogy lelke a szabadkőmives-zsidó mótelytől teljesen érintetlen és áldozatrakész hü fia maradt magyar valásának és hazájának a püspöki udvar minden mótelyező mesterkedéseinek ellenében. Jól ismerjük a magyar gazda érzés- és gondolatvilágát, tudjuk, hogy lelke mélyéből felháborodik azon, ha puritán egyszerűségéből ugró-deszkát csinálnak maguknak egyes feltörekvő szemfényvesztők.

A debreceni gazdák nem küldték el képviselőjüket az országos gazdagylésre, mert akik elmentek, azok nem az ő megbízásukból mentek. A Vásáryak, Ekly és Baloghok csak a maguk baltazári masz-

laggal megrontott kised taborát képviselik, nem a törölmetszett, fajtisza, őszintén magyar és keresztyén hajdusági magyarokat! Tetteikért és viselkedésükért a kálvinista magyar gazda nem vállal felelősséget!

Vesztegetni akart a zsidó nagytőke

Gömbös Gyulának félmilliót kínáltak a mozisok
Nagy botrány a nemzetgyűlésen -- Vázsonyi a „kiszgazda”

-- A nemzetgyűlés mai ülése --

Budapest, május 20. A nemzetgyűlés mai ülést háromnegyed 11 órakor nyitotta meg Bottlik József alelnök. A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után elrendeli a szavazást a 8 órás ülések tartásáról benyújtott indítvány felett. Rassay Károly kéri a határozatképesség megállapítását. Elnök megállapítja, hogy a Ház határozatképes és ezután nagy többséggel elhatározzák, hogy szombattól kezdve délelőtt 10—2-ig, délután 4—8 óráig tart üléseket a Ház.

Hegedűs Loránt pénzügyminiszter 2 hónapos indemnitási javaslatot nyújt be.

— A minisztertanács tegnapi határozata folytán — mondotta — tisztelettel kérem a nemzetgyűlést, hogy május 25-én szakítsa meg a költségvetés vitáját és az indemnitási javaslaton kívül tárgyalja le azt a néhány kisebb formális javaslatot, amelyek határidőhöz vannak kötve.

Elnök kéri a pénzügyminisztert, hogy ezt a javaslatát a szerdai ülésen ismétlje meg. Ezután folytatják a költségvetési javaslat vitáját, amelynek során először Vázsonyi Vilmos szólal fel.

Beszéde elején megemlékezik arról, hogy bár 2 esztendeje már, hogy megszabadultunk a kommunizmustól, ennek ellenére még mindig a kivételes törvények alapján kormányoznak. Elmondja, hogy a jelenlegi miniszterelnökkel a kommun bukása után összetalalkozott Bécsben. A miniszterelnök ekkor megismertette vele kibontakozási programját, melyet a mérsékelt szociálisták is elfogadható tárgyalási alapnak tartottak. Ő kénytelen azt tapasztalni, hogy a miniszterelnök más alapon dolgozik. Azon a tanácskozáson, amelyet akkor gróf Bethlennel folytatott, megállapítottak abban, hogy a bolsevizmus bűnöseit meg kell büntetni és elejét kell venni annak, hogy Magyarországon proletárdiktatúráról szó is eshessék. Kifogásolja, hogy még 2 év múlva is fenn akarja tartani a miniszterelnök a kivételes intézkedéseket, ezután így folytatja:

— Két csapás vonult végig Európán, a háború és a forradalom. Két nevet állithatunk egymás mellé ezekkel kapcsolatban: *Wilsonét* és a *Leninét*. Méltóan sorakoznak együvé. Az európai forradalmakat Wilson okozta a maga pacifista sujtjével, Lenin pedig a világ legrettenetesebb gyujtogatója. Nemesak Magyarországon, hanem Németországban is próbálkoztak a bolsevizmussal, de míg Magyarországon az első forradalmat a polgári pártok kezdték, addig Németországban nem volt polgári párt, amely részt vett volna a forradalomban.

Megállapítja, hogy a bolsevizmus Európára való szabadításában az antánt és Németország egyaránt bűnös. Hivatkozik a jelenlevő Windischgraetz hercegre, gróf Apponyira és báró Sztérynyire, hogy ő miniszter korában az egyik minisztertanácskozáson egyedül hirdette

veszedelme ellen. Akkor azt mondták rá, hogy ez fixa idea, később azonban az események igazat adtak neki. Megemlékezik a mai Országos ország helyzetéről és kijelenti, hogy ennek a kollektív cárizmusnak ma híveket szerezni lehetetlen és megállapítja, hogy az orosz bolsevizmus katonailag akcióképtelen. Amennyiben az veszélyt jelent, ennek leküzdése európai kérdés, de ebben az antántra nincs mit számítani, mi magunk pedig egyedül képtelenek vagyunk a veszedelmet elhárítani.

Az a meggyőződése, hogy mikor a bolsevizmus bűnösei már megbűnhődtek... (Óriási zaj a Ház minden oldalán, mire a szónök így folytatja,

... hogy a bűnösök bűnhődése után a második etappe a társadalmi béke helyreállítása kell, hogy legyen. A tömeget nem lehet büntetni, egyeseket azonban igen. — Ha folytatjuk a megbosszolás politikáját, akkor sohase lesz megnyugvás a munkásság körében. A bolsevizmus elleni legbiztosabb óvszer a kis existenciák szaporítása, mert ezzel többen lesznek akiknek lesz mit félteniük.

Egész politikánkat az integritás szolgálatába kell állítani. Ez alatt nem háborus kalandokat ért, hanem azt, hogy az elszakadt országrészekkel fent kell tartani a kulturális és gazdasági kapcsolatot.

Bizonyos, hogy jó külpolitikát csakis jó belpolitikával lehet csinálni. Amíg helyre nem áll a belső rend, addig külföldön mindig készen állnak ellenségeink, nem a bolsevisták, hanem a szociálisták.

Indítványt terjeszt elő, hogy a Ház utassza a kormányt a kivételes intézkedések megszüntetéséről szóló javaslat mielőbbi betervezésére.

Vázsonyi szünetet kér s az elnök azt elrendeli. Szünet után folytatja beszédét:

— A miniszterelnök programjában azt mondotta, hogy demagógiát nem fog tűrni. Ez helyes, de csak akkor lehet eredménye, ha jobbra és balra egyformán erős kézzel tartja féken a turbulens (?) elemeket és csakis a nemzet érdekeinek irányát tartja szem előtt. Végre helyre kell állani az egyensúlynak a mérleg és a kar között.

— *En is kiszgazda vagyok*... (Óriási derűtség a Ház minden oldalán) abban az értelemben, hogy híve vagyok a szabadforgalomnak, hanem ezt nemcsak a buzára, hanem az emberek szabad gondolataira is értem. (Taps az ellenzéken.)

Gróf Ráday Gedeon belügyminiszter: A mozirendelettel kapcsolatban szövé teszi, hogy napok óta óriási pénzeket mozgatnak bizonyos körök, hogy annak visszavonását elérjék. (Nagy zaj.) Megjelent nálam a napokban egy ur, akivel én, mint ellenforradalmárral, régen összeköttetésben állottam és arra kért, hogy a mozisok egy küldöttségét fogadjam, amihez én hozzá is járultam. Ez a 3 tagu küldöttség meg

is jelent előttem és a mozirendelet felfüggesztését kérte egy évre. Amikor a küldöttség eltávozott, visszajött az előbbi ur és elmondotta, hogy egy nemzetgyűlési képviselő 100 ezer koronát kért ebben az ügyben való közbenjárásért. (Óriási zaj a Ház minden oldalán. A belügyminiszter csak percek múlva tud ismét szóhoz jutni.)

— Bejelenti, hogy az illető képviselő a 100 ezer koronán kívül még egy 400 ezer koronáról szóló csekket is kapott, amelyet átad az igazságügyminiszternek, hogy a továbbiak felett saját hatáskörében intézkedjék.

A Házban a belügyminiszter bejelentése óriási izgalmat idézett elő. Állandóan közbeszólások hangzottak el:

— Halljuk a képviselő nevét!

Elnök: — Felkérem a belügyminiszter urat, hogy a nemzetgyűlés tekintélyének megővése érdekében nevezze meg a vesztegetett képviselőt. Én egy pillanatig sem engedhetem meg, hogy az ország közvéleménye ne legyen tájékoztatva ez ügy felől.

Ráday: — Felesleges megneveznem, mert már maga jelentkezik szólásra.

(Ujabb tomboló zaj a Ház minden oldalán. Elnök folyton rázza a csengőt)

Elnök: — Gömbös Gyula képviselő ur kér szót.

(E bejelentésre a zaj pillanatok alatt lecsendesedik és feszült figyelemmel hallgatják a szónokot.)

Gömbös Gyula: Tisztelt Nemzetgyűlés! Kénytelen vagyok bejelenteni, hogy az illető képviselő én vagyok. A napokban a régi mozisok egy három tagú küldöttsége arra kért, hogy én, aki jó barátja vagyok a belügyminiszter urnak, járjak közbe nála a mozirendelet felfüggesztésének érdekében. Ők ezért 100 ezer koronát kínáltak, amit én keveseltem és azt mondtam, hogy egy fél millió koronáért meg fogom tenni.

A 3 ur hajlandó volt ezt megadni és ebből 100 ezer koronát azonnal ki is fizettek, a többitől csekket adtak. Az egész ügybe azért mentem bele, hogy végre — de remélem utoljára is — lerántsam a leplet, hogy mennyire érdekük a nem keresztyén mozisoknak a rendelet visszavonása.

— Természetesen azonnal a belügyminiszter urhoz siettem, értesítettem őt az egész manipulációról és a belügyminiszter ur hozzájárulásával esaltam lépre a három urat.

Gömbös beszéde után a kisgazda- és keresztyén pártok lelkesen tapsolták és éljenztek.

Elnök az ülést felfüggeszti.

Szűnet után az összehívhatatlansági bizottság új tagjai: Ernst Sándor, Haller István, Erdőy Harrach Béla és Schandl Károly teszik le az esküt a Ház színe előtt.

Elnök napirendi javaslata után az ülés fél 3 órakor véget ért.

A debreceni képviselők beszámolója

Debrecen három képviselője vasárnap délután tartja az „Arany Bika” nagytermében beszámoló beszédét. A képviselőkkel együtt Debrecenbe érkezik gróf Andrássy Gyula nemzetgyűlési képviselő és Haller István volt kultuszminiszter is, mint a Kor. Nemz. Egyesülés Partjának vezető emberei. Ertesülésünk szerint vasárnapra a következő programot dolgozta ki a Keresztyén Nemzeti Egyesülés Partjának debreceni vezetősége: Vasárnap reggel 8 órakor érkezés. Hivatalos fogadtatás a pályaudvaron, melynek során a kormány nevében Hubert Ottó főispán, a város nevében Csóka Sámuel h. polgármester, a Párt nevében pedig Kresznerics Ferenc, a párt igazgatója üdvözlöi a Debrecenbe érkező politikusokat.

Ezután reggeli lesz az állomási vendéglőben, majd ennek végén a vendégek a város kocsijain, dr. Bernolák Nándor miniszter és gróf Andrássy Gyula az ötös fogaton bevonulnak a városba az Arany-Bika szállóban levő szállásokra. Dél előtt fél 10 órakor a református vendégek a kistemplomba, a katolikus vendégek pedig a plébánia-templomba mennek istentiszteletre, majd 11 órakor Bernolák miniszter fogadja a városházán a hivatalos küldöttségeket, fél 12 órakor pedig magánkihallgatást ad. Ugyanekkor dr. Milotay István, a

város I. kerületének képviselője fogadja ugyan- csak a városházán választópolgárainak küldöttségét. Délben 1 órakor diszebed a Bika különtermében. Délután három órakor pedig nagygyűlés lesz az Arany-Bika nagytermében. A nagygyűlésen beszélni fog Bernolák Nándor miniszter, Pröhle és Milotay képviselőkön kívül gróf Andrássy Gyula, Haller István v. kultuszminiszter és Szentpéteryé Hajdu Boriska tanárnő is. A zárszót dr. Szabó Márton mondja. E nagyszabású politikai nagygyűlésen érdekes politikai megnyilatkozások lesznek, érthető tehát az a nagy érdeklődés, mely a gyűlés iránt már most megnyilvánul.

A magyar ifjuság és a területi integritás

A Területvédő Liga ifjusági pályázata

„A Magyar ifjuság feladatai és kötelezettsége az integritásért folyó küzdelemben”. — Ezt a pályafutást tüzte ki a magyar ifjaknak Milotay István aditványára és pénzéből a Tével, amelynek debreceni köre még megtoldotta a díjat a Hajdúföld ifjuságának serkentésére. Azóta bizonyosan ezer és ezer fiatal lélek lelkesedik ezen a témán, versenyre kelve a pálmáért. A nemes küzdelemben első sorban nem az érdekel minket legjobban, vajjon ki lesz a Liga koszorúja, hanem, mik azok a gondolatok, amelyeket megértelt a jövő nemzedékben, nem a pályázat, hanem szegény Hazánk sorsa.

Hisz a pályadíjat bizonyára olyan tanuló kapja meg, ki művében elárulja, hogy nem a nyertesnek koszorúja izgatta, nem az vitte tollát, hanem szíve kényszerítette az írásra, érzésre és gondolkozásra.

Jó kritikuskok állítják: minden irodalmi mű, amennyiben csakugyan az, lelki kényszer eredménye, s a kritikus fő feladata, de viszont kíváncsiságának mozgatója, kihámozni azokat a mottókat, amelyekből a kényszer eredt.

Nos, fiatalaink lelkét egyetlen kényszer kergetheti, az a meggyőződéses tudat, hogy fajunk fölénye — testben és lélekben — kétségkívül megvan — Hungária testén belől és így győzelmének vágya emberileg jogos, kikövetelése emberi kötelesség.

Ennek a kényszernek kell őket kergetni, hajtani eszközről-eszközre, módszerről-módszerré, taktikáról-taktikára, míg meg találják az egyedül üdvözítőt, ennek a kényszernek kell forogni kezükben most a tollat, ha kell majd a kardot, ha kell, mind a kettőt, de most egyelőre a tollat.

Magyar ember a kardot odakinn, a halál torkában, jelesül hordozta, de addig idebenn, a redaktiók túlfutott helyiségeiben, a tollat ügyesen kezelték, ügyesebben, mint kinn a fegyvert, mert kicsavarták kezéből emezt azzal. A gyorsan sercegő parányi toll győzött a kardon.

Igen, magyar ifju tanuld meg kezelni a tollat! Nagy hatalom! Majdnem több, mint az Uchátius!

Magyar ember tanuljon meg írni! Hát tan nem tud! Klasszikusaink ragyogó példái felelnek. De tan ezek a klasszikuskok nem tudtak úgy írni, hogy a közönség szíve hozzájuk tapadt volna! hogy minden magyar lélek behódolt volna nekik?! Azt merném mondani: nem. Hiszen akkor hogyan esett meg az a rut eset, hogy egy napon úgy kezdünk viselkedni, mintha klasszikusaink sohasem lettek volna, mintha azok szellemét sohasem élveztük volna, szívük dobbanását nem hallgattuk volna, nyelvüket nem értettük volna, kezdünk Galilei körök etc. szofizmáira ügyelni.

Egy morózus tanárom azon való mérgében, hogy minden buzgalma ellenére sem mászott fejünkbe a latin rendhagyó ígék tömekege, egyszer védkép kijött a sodrából s öklével lesöpörvén asztaláról a tintás palackot, így szólt:

— Ti, ugy látom, valahová pótórára is jártok! Ott rontjátok el mindazt, mit én belétek gyömöszölök!...

Nekünk is fél kell hördülni: igen, a mi nemzedékeink 67. óta, szép rendjében egymás után, a klasszicizmus mellett egy zugiskolába is jártak, egy maszlag-tanodába, ahol lerom-

bolták azt, amit Arany épített... Vonzóbb, édesebb volt a szirénhang a nemzeti költészet harangszavánál. Hisz azért egy kis görögtűzzel nem takarékoskodtunk minden halottak napján, nagyjaink sirjánál, ezt el nem mulasztottuk, — de nem törekedtünk arra, hogy a halottnak szelleme, mint őrző génusz, közöttünk éljen és meghódítson egyenként, egymásután mindenkit, akit, míg élt, nem birt... meghódítson és megittasson azzal a varázssal, mely neki lényege: mindent nemzeti szempontból nézni és értékelni. Bármi jön, kiesít új vagy vadonatúj, borzadjunk tőle, ha árt a nemzeti szellemnek. Költészet, sajtó, politikai, társadalmi mozgalom, szociális és felekezeti, nemzetiségi és egyéb kérdés egy gondolatlan tisztuljon át mint egy purgatórium perzselő tűzén: a nemzeti gondolat. Ennek tüze acélozzon meg minden törekvést, mely testet akar ölteni Magyarországon. Ez a kényszer hajtson minden magyar lelket és tollat és ezt leghevesebben az ifjuság érezze.

Dr. Medveczky Károly.

A nemzeti lobogó

Egyik Amerikából érkezett magyar újságban, az „Amerikai Magyarorság”-ban olvastuk a következő sorokat:

„Egy 95 vagonból álló kitelepítő vonat jött Erdélyből.

Egyik vagonban egy Petrozsényből kiülőzött gépészcsalád volt. Apa, anya, egy 5 és egy 6 éves fiucska.

E két pufókképű, értelmes gyermekkel barátságot kötöttem s az állomásokon, amit lehetett, vettem nekik.

Aradon hallom, hogy sugják az anyjuknak „még sem lehet, még sem szabad?”

Mikor vonatunkat Lökősházánál magyar területre lökte a mozdony, a két kis fiu leveti kabátját s derekáról lecsavar egy-egy kis nemzeti zászlót s azokat fennlobogtatva, kipi-rull arccal, teli torokkal kiáltják:

— Éljen Magyarország!

Az anyjuk beszélte, hogy már hazulról kibontott zászlóval akartak indulni s csak mikor annak lehetetlenségéről meggyőzte őket, akkor kellett derekukra csavarni, hogy amint lehet, azonnal kéznél legyenek.

— Éljen Magyarország!

... Oh! ti nem tudjátok, mi ez! Ti, kik családi tüzhelyetekből, hazátokból nem üzettetek ki, ti nem tudjátok mi az: a tiltott nemzeti lobogót fennlobogtatni s fájó, bus örömmel kiáltani: „Éljen Magyarország!”

Marosvásárhelyen éppen március 15-én járta be az oláh csorda a várost, dudu- és furlyaszóval szedte össze a nemzeti zászlókat s taposta a sárba, nyomta a moslékos dézsába s aztán a város közepén máglyát rakva belőle — megégette.

Te ezt nem láttad, hazádból ki nem mozdított magyarom, de aki látta ezer éves szent jelvényeink meggyalázását, sárba tiprását, annak szívét hasogatta a néma fájdalom, a hangtalan düh, a tehetetlen szégyen, hogy a világ legrendább nációjától kell ezt túrnia a művelt szittya magyarnak! Aki az egész háboru alatt mindenütt győzött, mégis legyőzöttet csináltak belőle a saját őrült fia, amikor a fegyvert eldobatták vele s Magyarországot ebek harmincadjára juttatták!...

Minden hurja megrezzent a lelkünknek, minden csepp vére mozgásba jött a szívünknek arra a gondolatra, hogy Amerika földjén irták ezeket a sorokat nekünk. Amerika földjén, a haragos zöld Óceán végtelenjén tul éreznek így emberek, emberek, akiket a sors messze-messze vetett ettől a szerencsétlen szép hazától, de akik ott is, még ma is hű fia a magyarok ezeréves hazájának!... Igaz szeretettel köszöntünk e sorokért benneteket az aranykalászos debreceni rónaságról amerikai testvéreink. Ápoljátok a szeretetet, mely magyart a magyarhoz köti és gondolatokat jó lélekkel továbbra is reánk, kik adáz harcot harcolunk feltámasztásunkért. „Lesz még egyszer magyar ünnepe a világon! Lesz még tavasz, lesz még kikelet!”

MINDEN ÖNTUDATOS MAGYAR EMBER CSAK KERESZTYÉN LAPOT OLVAS!



NAPI HIREK

A fürdőzés

okoz gondot most bizonyos körökben, az a nagy probléma: hol kellene kipihenni a hosszú tél fáradalmait? A hosszú télét, amely csak annak volt kegyetlen és kellemetlen, akinek nem okoz most gondot a fürdőzés problémája, akinek itthon is elég kellemes lenne a nyár, ha megtudna pihenni egy kicsit egyéb gondjaitól... Bizony nincs mit sajnálkoznunk a fürdőzés fölött töprengőkön. A Balatonra úgy sem lehet lateiner, mert ott már a télen lefoglaltak minden zugot a hadi és konjunktúra gazdagok, akik ma sem mehetnek a külföldre, mert infámsan rossz még mindig a valuta, Ausztria pedig csak keresztyént enged be fürdőibe. A megszállott területek fürdőin pedig nem kívánatos jó magyarnak az élet, mert ott befojtják a gondolatát, s a szíve dobbanását egyaránt. Akik mégis odamennek, azoknak nincs magyar szívük és lelkük, csak hadd menjenek... Az intelligens magyar középosztály a nyolcadik nyarat tölti már otthon, s még mindig csak akkor boldog igazán, ha biztosítva tudja mindennapi kenyereit. Nem töpreng és nem aggodalmaskodik a fürdőzésen, mert a hadimilliomosok miatt úgy sem juthat hozzá...

Vasárnapi istentiszteletek

A ref. Nagytemplomban délelőtt 10 órakor prédikál Dr. Baltazar Dzsó püspök, dél tán 5 órakor prédikál Varga Ferenc segédlelkész, Kistemplomban délelőtt 9 órakor prédikál Dr. Revész László lelkész, délelőtt 11 órakor p. édikál Árokható Béla budapesti lelkész, délután 3 órakor gyermekistentiszteletet tart Gábor Andor segédlelkész. Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor prédikál Bakó László budapesti szénior, délután 3 órakor ifjúsági istentiszteletet tart Molnár Ferenc vallásitanító lelkész, délután 5 órakor prédikál Mezey Béla segédlelkész, Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor prédikál Viktor János budapesti lelkész, délután 3 órakor gyermekistentiszteletet tart Kiss Andor segédlelkész, Ispótyi templomban délelőtt 10 órakor prédikál Kalmár Dániel segédlelkész, délután 3 órakor prédikál Kalmár Dániel segédlelkész, Homokkereszt imaházban délelőtt 10 órakor prédikál Nagy István vallásitanító lelkész.

Vasárnapi iskola a szokott helyen és időben tartatik meg.

A Konfirmált Leányok Szövetségében (Egyházter 17. szám, ref. egyház tanácsterme) délután fél 4 órakor előadást tart: Tóth Árpádné tanárnő.

A róm. kath. templomban holnap vasárnap fél 6, 7, 11 és fél 12 órakor csendes misék. — Fél 10 órakor nagy mise, utána szent beszéd — Délután 3 órakor litánia, szt. beszéd.

Az ágost. hitv. ev. templomban vasárnap délelőtt 10 órakor Szele Miklós ref. vallásitanár végzi az istentiszteletet. Délután 3 órakor ima.

— **A jog- és pénzügyi bizottság ülése.** A város jog- és pénzügyi bizottsága ma délután 4 órakor a városháza kistanácstermében ülést tart. Az ülés több kisebb-nagyobb ügyeket készít elő a május 31-i közgyűlésre.

— **Felhívás a siketnémák gyámjaihoz.** A siketnémák államilag segélyezett szegedi intézetében 21 siketnéma hadiárva gyermek találhat ingyenes elhelyezést. Felhívja emellett az árvaszék mindazokat a gyámokat, gondozókat, akiknek gondozásában siketnéma hadiárva gyermek van, hogy pályázati kérvényeiket a M. Kir. Hadigondozó Hivatalhoz, Budapestre mielőbb nyújtsák be. Bővebb felvilágosítást ez ügyben a városi árvaszéknél Csapó-utca 19. szám alatt dr. Kiss Sándor tb. árvaszéki ülnök ad.

— **A szerencsi templom felépítésére** a mai napig 2176 korona gyűlt be. Ez az összeg nagyrésztben egyes tagjai bőkezűségének és nem a befizetési kért 2 koronás taghosszajárulásnak az eredménye. Emellett felhívjuk mindazon tagjainkat, akik erre a célra a 2 koronás hozzájárulást még be nem fizették, hogy azt irodánkba (Péterfia-u. 76.) behozni a leg-sürgősebb kötelességüknek tartják.

— **Felhívás a piarista diákokhoz!** A kegyes tanítórind debreceni főgimnáziumának jubileuma alkalmából felhívjuk mindazokat, akik a piaristák debreceni, sőt kivétel nélkül azokat is, akik a piaristák bármelyik magyarországi intézetében tanultak, hogy május 22-én, azaz vasárnap délelőtt 11 órakor a kath. főgimnázium dísztermében megjelenni szíveskedjenek. Tisztelettel: a jubileumi ünnepélyt rendező bizottság.

— **Áthelyezett hivatal.** Debrecen sz. kir. város nyilvántartó hivatala a pénzügyi palotából városháza Kossuth-utcai kapu 18. számú szobába helyeztetett át.

— **Az Ebredő Magyarok Egyesületének** f. hó 21-én szombaton d. u. 5 órakor a Debreceni Tornaegylet épületében, Péterfia-utcan levő helyiségében tartandó közgyűlésén dr. Iványi Béla elnök ismertetni fogja a Kmoskó Mihály szerzőtől megjelent szervezési művet, melynek címe: „A zsidóság világszertei törekvései.” A nagyérdemű ismertetésre felhívjuk a közönség figyelmét. Érdeklődőket szívesen lát és vár az Ebredő Magyarok Egyesületének debreceni csoportja.

— **A városi tanács a Jókai-szobor leleplezésén.** A városi tanács meghívást kapott a Jókai-szobor leleplezésére. Hir szerint a tanács ez ünnepségre elküldi képviselőjét Budapestre.

— **Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetének közleménye.** Ertesítjük a közszolgálati alkalmazottakat, hogy folyó évi május 27-ik napjától kezdődően május 31-ig bezárólag kedvezményes árukat (u. m. kedvezményes lisztet, cukrot, szacharint, sőt) sem nem blokkolunk, sem ki nem osztunk. Ennélfogva felkérünk mindenkit, hogy ezen ideig járandóságát blokkoltassa le és vigye el, mert kivétel senkivel tenni nem fogunk. A zsir-ékkolás folyó évi május 21-étől kezdődően pénzügyi palota földszinti fő helyiségében fog történni d. e. 8-tól d. u. fél 1 óráig. A zsir kiadása pedig Simonffy-u. 2. sz. a. lesz. Felhívjuk vásárló közönségünk figyelmét, hogy Vár-u. 1. sz. alatti üzletünkben kiváló Király-sör 11.50, Bajor-sör 12.50, Góliát- és Udvari-sör 14, Tavasz-sör 16.50 K-ért kapható. Textil áruinknál az árakat mélyen leszállítottuk, még pedig kapható Opál-batizs 75 K, Stamin 75 K, krepp 50 K, charge 180, sifon 70, pamutvászon 60, zefir 40, zeig 220, férfi cipő 550—600 K-ig, női cipő 500—550 K-ig, ágyszerű 400, női harisnyák és zoknik 35—60 K-ig, pamut női szövetek 60, gyermek cipő 250—300 K-ig.

— **Meglopták a saját üzletében.** Dári István, Hadház-utcai éjjeli mulató tulajdonos feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettesek ellopták 33 ezer koronáját. Elmondta, hogy tegnap este zsebében 33 ezer koronával bement a mulató nagytermébe, hol elfogta az álm s egy asztal mellett elszenderedett. Ez alatt ismeretlen tettesek kilepték zsebéből a 33 ezer koronát. A rendőrség nyomozza a tolvajokat.

— **Veszedelemes fürdés.** Tóth Gyula 14 éves csapokerti fiú tegnap a Kínés-hegy melletti tóban fürdött. Fürdés közben göcsöt kapott s fuldokolni kezdett. Az esetnek a tó partján álló Baranyi András polgári iskolai tanuló volt szemtanúja, aki rögtön értesítette róla a mentőket. Tóth Gyulát súlyos betegen szállították be a kórházba.

— **Munkát a menekülteknek!** Menekültek munkával való ellátása ügyében felhívhatunk mindazokat, akik itt Debrecenben, avagy Debrecen vidékén részint szellemi, részint kereskedelmi és ipari munkában, vagy pedig földműves és háztartási munkában menekült férfiakat, avagy nőket alkalmazni, illetve foglalkoztatni óhajtanak, hogy ebbeli szándékokat az O. M. H. debreceni kirendeltségénél, ahol ezután rendes nyilvántartás fog vezetni a munkaadókról és munkakeresőkről, akár szóban, akár írásban bejelenteni szíveskedjenek.

— **A kiütéses tifusz.** A városi tisztifőorvosi hivataltól nyert értesülésünk szerint a csütörtökön tartott tisztifőorvosi értekezlet határozatából kifolyólag a tisztifőorvos átiratban kérte a polgármesteri hivatalt, hogy további intézkedésig tiltsa be az északnyugati arisztásút a zsibvásáron. Az értekezlet felhívta a tisztifőorvosokat, hogy körzetükben a lakásokat köztisztviselők szemlelővizsgálják felül. A járványt illetően tegnap újra történt egy gyanús megbetegedés: Szecső György Piac-utca 56. szám alatti lakos személyében, akit beszállítottak a járványkórházba.

— **Az ÉME-üzletben férfi fehérnemű és elsőrangú vászon kapható mélyen leszállított árak mellett.**

— **A vasúti kedvezményes jegyekről.** A belügyminiszter értesítette a polgármestert, hogy a megszállott területeken élő köztisztviselők részére, minthogy azok nem a magyar államot szolgálják, a mag megtagadta a kedvezményes vasúti jegyet. A miniszter utasítja egyben a polgármestert, hogy a jövőben az igényjogosultságnál nagy körültekintéssel járjon el s csak magyar államot szolgáló köztisztviselőknél állapítsa meg az igényjogosultságot.

— **A nyugdíj ellenőrző bizottság ülése.** A városi nyugdíjasok nyugdíj ellenőrző bizottsága ma szombaton délután ülést tart.

— **Cyorsírok figyelmébe.** Szombaton délután 5 órakor Piac-u. 9. szám alatt a közlelmzési ügyosztály helyiségében szokásos összejövetel. Tárny: alapszabályok megállapítása.

— **Öngyilkos nevelőnő.** Lenhardt Margit Piac-utca 47. szám alatt lakó nevelőnő tegnap délután megmérgezte magát. A mentők súlyos sérülésekkel szállították a kórházba.

— **Be kell tartani a közszállításokra kiadott rendeleteket.** Az ipari és kereskedelmi élet fellendülésével egyes törvény a hatóságok a közszállításokat a vonatkozó miniszteri rendelet kikerülésével eszközölték. Most a belügyminiszter leiratban arról értesíti az egyes törvényhatóságokat, hogy a jövőben a közszállításoknál mindenkor szemelött tartsák a közszállításokra kiadott rendeleteket, vagyis közszállítások a jövőben versenytárgyalás meghirdetése nélkül ne történjenek.

— **Saját lábunkon járjunk!** E címen figyelemre érdemes érveléssel mutat rá a *Hajdusági Vírradat* arra, hogy Magyarországon az ugynevezett szabadelvű uralom alatt is volt zsidókérdés, csak hogy „link” néven hazárdkérdésnek hívták. Az egész Tiszántulon elterjedt ébredő néplap legujabb számában is a szokott elevenséggel ostromozza a zsidókérdést. A lap Debrecenben is kapható 2 koronáért a keresztyén tözsdékben és árusoknál.

Kavarodás Felső-Szilézia miatt

Bécs, május 20. Anglia és Franciaország között a Felső-Szilézia miatti ellentét mindinkább kiélesedik. Azt beszélnek, hogy Franciaország Anglia magatartása miatt visszavonja képviselőjét a legfelsőbb tanácsból, ami az ántant ezen legfontosabb szervének összeomlását vonná maga után.

London, május 20. Lord Curzon Lloyd George nevében kijelentette, hogy az angol kormány a legfelső tanács azonnali összehívását kívánja.

Páris, május 20. D. Alcot Briand helyettese kijelentette, hogy Franciaország a német csapatok esetleges felsősziléziai bevonulása esetén azonnal megszállja a Ruhr-vidéket.

Rontani akarják a valutát

Budapest, máj. 20. Hegedűs Lóránt pénzügyminiszter kijelentette, hogy azok a hírek, amelyek arról keringenek, hogy a külföldön 10 milliárd magyar koronát forgatnak spekuláció céljából, — teljesen alaptalanok, mert az egész bankjegyforgalom 16 milliárd korona.

A korona értékének 15—16 pontos ingadozása is mutatja, hogy állandóan történnek realizálások.

SPORT.

— **Középfoku iskolák tornaünnepélye.** A háború folytán kényszerűsünet volt a kerületi tornaünnepélyek megtartásában. A tankerületi főigazgató belátva ennek szükségét, folyó hó 22-én délelőtt 9 óra az összes helybeli középfoku iskolák igazgatóit s tornatanárait a ref. gimnázium igazgatójánál megtartandó megbeszélésre hívta egybe. Rövidesen remélünk lehet, hogy a tanulóifjúság s szülők ezen általános óhaja teljesedése fog menni.

— **Olimpiai vívók Debrecenben.** E hó 29-én vasárnap 4 órai kezdettel az Aranyotka dísztermében a MOVE országos vívóakadémiát rendez. Részt vesznek Budapestről Bert, Filotás, Schenker, Bogen, Terstyánszky és Geller vívómesér, Debrecenből Ujfalussy, Beczner, dr. Vértess, Majerszky, Fuxhoffer, Teleky, Berzöly és Carlo de Palma vívómester. A fenti névsorhoz nem kell külön kommentárt fűzni, elég ha annyit említenünk meg, hogy a budapestiek közül többen a Stockholmban világbajnokságot nyert olimpiai csapatban voltak.

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,

Hiszek egy isteni örök Igazságban:

Hiszek Magyarország feltámadásában.

Amen.

Táncestély. Ma szombaton a Royal disztermében növendékeimnek kipróbált (cotillon) estélyt rendezek. Kezdeté este 7 órakor. Az új tanfolyam e hó 25-én kezdődik. Tisztelettel ifj. Schaff János.

Művészet.

Balázs Árpád dalestélye. Nagyszámú és előkelő közönség jelenlétében tartotta tegnap Balázs Árpád dalestélyét a Vigszínházban. A magyar nóta ihletett mesterének kezében sirtó-rít a hegedű és a hallgatók arcán egymásután gyúltak ki a felkesült öröm lángpiros rózsái a művészi lélekből fakadó édes-bus dallamok hívására. Csupa érzéssel csordultig telt szív és csupa emlékektől zsongó lélek volt a színházban mindenki, mint maga a hegedűjébe siró-kacagó izig-vérig magyar zseniális művész. A példátlan siker jellemzésére elég, ha felemlítjük, hogy mikor elhallgatott a hegedű, s néma csend lett a teremben, a hálás közönség nem bírt szabadulni a lenyűgöző érzések magnetikus erejétől és elbűvölten ült tovább a helyén. Balázs Árpád meglehetősen elégedve hallgató-ságával, de a hallgatóság is az előadó művésszel. A fiatal Magyar pompásan dirigálta messze földön híres bandáját a zseniális művész hegedűje alá, s a dalestély sokáig feledhetetlen emlékeket hagyott a magyar nóta rajongóinak lelkében.

A tőzsde

Budapesti zárlat máj. 20. (MTL) Magyar hitel 1650, Osztrák hitel 640, Angol-Magyar bank 750, Leszámit bank 770, Magyar-Olasz bank 315, Jelz. hitelbank 290, Keresk. bank 6476, Pesti hazai csh 19.500, Borsof. miskolci 2475.

Valuták. Napoleon 710-730, Angol font 830-870, Dollár 203-213, Francia frank 1800-1900, Márka 355-370, Lira 1170-1230, Osztrák kor. 38-40, Rubel 71-75, Lei 360-375, Sokol 315-375, Svájci frank 3700-3850, Korona dinár 675-725, Frank dinár 675-725, Lengyel márka 25-27.

Bécsi valuta máj. 20. (MTL) Márka 360, Lei 965, Lira 3150, Francia Frank 4900, Svájci Frank 10200, Dollár 504.50, Rubel —, Sokol 835.

Zürichi zárlat máj. 20. (MTL) Berlin 925, Holland 200, Newyork 555, London 2226, Páris 4865, Milánó 3090, Brüsszel 4865, Kopenhága 101, Stockholm 132, Krisztiania 8825, Madrid 76, Buenos-Airns 175.50, Prága 810, Budapest 260, Zágráb 440, Bukarest 960, Varsó 65, Bécs 135, Osztrák lebelyez. 103.

Mezőgazdák jelentése máj. 20. MTL Terménytőzsde üzletelen. Zab 7.5, ab Debrecen ab állomás 700-725, takarmány árpa 7.5, sörárpa 8.5, hajdina 650-700, tengeri 690-710, tiszántuli tengeri 730, tiszántuli tengeri Budapest 710. A borjú és marhahús ára nem változott. A sertés húsa olcsóbbodott, de holnapra még esőkeni fog. Tojás 2.60-2.70, rizs 24 K.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legolcsóbban vesz **Simon György** DEBRECZEN, Kossuth-u. 11.

SZÍNHÁZ.

A dolovai nábob leánya. Herczeg Ferenc színművének kedves gentry-milieuje, élesen jellemzett alakjai és meglepően mesteri bonyodalma mint mindig, most is megragadta és ébrentartotta a hálás közönség érdeklődését.

Dörgey Jolán átértzett és kidolgozott alakítása, **Utassy Ida** kedvessége és **Kardoss Géza** pompás Billitzky kadétja megtalálták az utat a közönséghez. **Bánhidny** kissé merev, de különben jó **Tarján Gida**, **László Gyula** befejezetten biztos művész, **Nádasy** értelmes és ügyes volt Szentirmay kapitány szerepében. A rendezés is jobb munkát végzett a szokottnál.

Vasárnap este a Csokonai színházban tizenegyedyszer kerül színre A mi falunk népszínű. Az előadás iránt nagy érdeklődést tanúsít a közönség. A mi falunk vasárnap esti előadását eddigi diszpozíciók szerint megnézi **Bernclik** Nándor népjóléti miniszter és kísérete is. Az előadásra szóló jegyeket ma kezdi árusítani a színházi pénztár.

Színházak és mozgószínházak közleményei:
Szombaton C. bérletben a „Varázskeringő” megy. E darabban két teljes zenekar játszik, egyik az orshesterben, másik a színpadon. Ilyet még vidéki színházban nem produkáltak.

Nyomatott a lapkiadó Magyar Nemzet

Bassermann Albert főszereplésével az Utolsó tanu e. 6 felvonásos dráma nagy sikert arat az Apollóban. Előadások 6 és 8 órakor.

Cirkusz herceg, a levegő ura 6 felvonásos kalandor történet az Uraniában. A főszerepeket a világ legjobb artistái játsszák. Előadások 6 és 8 órakor.

Az Érc-Szindikátus kalandor történet 5 felvonásban a főszereplők Satbatelli és Edward Santara. Az Aranybika mozi mutatja be ezt a rendkívül érdekfeszítő tárgyú drámát. Előadások 6 és 8 órakor.

Rose nyelviskola

Széchenyi-utca 42. sz.

A gyapjuforgalom szabályozása

A Debreczeni Kereskedelmi és Iparkamara érdekeltségének tudomására hozza a m. kir. kormány következő rendeletét:

1. **Mindenemű gyapju** ideértve a cserzett vagy nyers juh- és báránybőrök gyapjas hulladékát is, a jelen rendelet életbelépésétől kezdve **szabadon hozható forgalomba**.

Ez a rendelkezés nem terjed ki azokra a készletekre, amelyeket a gyapju forgalmának korábbi szabályozása folytán a Magyar Szövetkezeti Központok Áruforgalmi Részvénytársaságának bejelentettek, illetőleg megvételre felajánlottak.

2. Bárminemű gyapjut, ideértve a cserzett vagy nyers, gyapjas juh- és báránybőrök gyapjas hulladékát is, az ország területéről csakis a pénzügyminiszter által adott kiviteli engedéllyel szabad kiszállítani. Az erre irányuló kérelmet a Magyar Textilgyárosok Országos Egyesületénél (Budapest, V. Zrínyi-utca 1. sz.) kell benyújtani.

A kereskedelemügyi miniszter felhatalmaztatik, hogy a pénzügyminiszterrel egyetértve a megállapítandó kiviteli illeték pénzben való levonása helyett esetenként a kiviteli illeték összegének értékben megfelelő gyapju-

Apró hirdetések.

Butorozott szobát keres június 1-re smert-nevű író és zeneszerző, mely állandó lakásul szolgál. Lehetőleg külön bejárattal utcai szoba legyen, havi 800 koronát fizet érte, ha esetleg zongora használatra volna, úgy 1000 koronát. Ajánlatokat Szilagyi főhadnagy Royal szálló címre kérek.

Molykár ellen

szőrme és tollruhák megőrzését a legnagyobb biztonságban beraktározó KOVÁRY és ALT-MANN Piac-utca 42.

Jókarban lévő

békebeli minőségű keveset használt szakett öltöny jütányosan eladó. Cim a kiadóhivatalban

Forgács István

művészi Bádógos-u.

Eladó

olcsón, sárga, könnyű, homokfutó kis kocsi és egy taliga, továbbá kiadó részes krumplics föld, város alatt. Vár-utca 8. sz.

Bélyeggyár

és vésőintézet PAULÓ I. Battyányi-utca 22. Telefon 1365.

Koros Sándor

férfi-szabó Kézilátó Piac-u. 60. Saját készítésű elegáns férfi öltönyök kaphatók.

Kisasszonyt

keresek, aki háztartásban segítségemre lenne. Ajánlatokat Benkő Sándorné Derecske címre kérek.

Önkéntes árverés.

A Debreczenben, Rákóczy-utca 28. szám alatt foglalt

házastelek

vagyontöredék megszüntetése céljából 1921. május hó 25-én, szerdán délután 5 órakor a legtöbbet ígérőknek eladatni fog.

Az árverés Piac-u. 42. sz. a.

Dr Polgár Dániel

ügyvéd irodájában tartatik meg, ahol az árverési feltételek megtekinthetők.

Új sütkemencéim elkészültek!

Kenyérsütés reggel 8, délelőtt 11 és délután 2 órakor.

Reggeltől estig folyton ropogós friss zsemle, kifli, fehérkenyér blokk nélkül.

Cukrász sütemény, fagyaltok, zamatos reggeli és uzsonnakávék.

Tizenöt évi tevékenységem a múltban garancia, hogy a közönség nálam nem csalódik.

Tisztelettel:

Marx János

sütkemester.

HALLÓ!

Friss marhahús kapható állandóan mindennap Bikfalvi László üzletében Péterfia-utca 54. sz.

Marhahús I. rendű 36 K

„ II. „ 32 „

Tisztelettel: Bikfalvi László.

Lapkihordó asszonyok

felvétetnek lapunk kiadóhivatalában

A Magyarországi Zsidóságról

A magyarországi zsidók statisztikája című nagyvárdektű 0-0 és aktuális mű 0-0

Irtta: ifj. Wessprény Kálmán

Ára 24 korona.

Vidékre postán 26 korona.

Kapható lapunk kiadóhivatalában Piac-utca 59.

Eladó

14 hold fekete homok szántó és kaszáló. Értekezhetni lehet: Arany János-utca 57. sz. alatt.

Üzletszerző

jutalék és fixfizetés mellett felvétetik. Csakis oly egyének adják be pályázatukat, kik ily minőségben már alkalmazva voltak. „Gyakorolt” jellegre a kiadóba.

Nemzetkönyv- és Lapkiadóvállalat nyomdájában Debreczen, Ferencz József-ut 59.